

Svar på interpellation om ett omvänt tolkbehov

Stig Henriksson (V) ställer i en interpellation frågan om en patient har rätt till tolkhjälp när han eller hon upplever svårigheter med att förstå vårdgivaren.

Ansvar för att yrkesutövaren har nödvändiga kunskaper i svenska ligger på arbetsgivaren och den enskilde. Arbetsgivaren ansvarar för att hälso- och sjukvårdspersonalen har den kompetens och de egenskaper som krävs för att tillgodose patientsäkerheten. I det ingår bland annat att kontrollera att den som anställs har behörighet och nödvändiga språkkunskaper för att utöva yrket.

Läkare med grundutbildning inom EU/EES-området och Schweiz tillhör de yrken där legitimationen kan utfärdas enligt direktivets ordning för automatiskt erkännande. För att Socialstyrelsen ska utfärda legitimation krävs bevis för gott namn och rykte samt att rätten att utöva yrket inte har upphävts på grund av yrkesmässig försummelse eller brottslig handling. Språkkunskaperna hos den som ansöker om svensk legitimation på basis av en utbildning inom EU/EES kontrolleras inte av Socialstyrelsen.

Som utländsk läkare från tredje land utanför EU/EES-området och Schweiz måste först kravet på goda kunskaper i svenska språket uppfyllas. Därefter ska läkaren genomgå ett medicinskt kunskapsprov och allmäntjänstgöring eller provtjänstgöring innan ansökan om svensk legitimation kan ske.

Alla har rätt att få information som går att förstå. Om patienten inte talar eller förstår det svenska språket har hon/han därför rätt till en språktolk vid besök i sjukvården, tandvården eller vid kontakter med kommunen. Socialstyrelsen beskriver olika situationer när en patient har rätt att få tolk. Personer som är döva från barndomen, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade ska alltid bli erbjudna tolk vid sjukvårdskontakter, förutsatt att de bor och vistas stadigvarande inom landstinget. Personer som har annat hemspråk än svenska kan också ha rätt till tolk. Det kan behövas för att patienten ska få individuellt anpassad information. Hälso- och sjukvården är skyldig att anpassa informationen efter individens förutsättningar och behov.

Med dagens rekrytering av läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal från andra länder kan det också finnas tillfällen när tolk eller stöd av annan sjukvårdspersonal kan behövas när den utländska personalen har patientkontakter.

Patient som har annat hemspråk än svenska kan ha rätt till tolkhjälp samtidigt kan det omvänt finnas tillfällen när tolk kan behövas om patienten har svårigheter att förstå sjukvårdspersonalen.

Om patienten inte är nöjd med bemötandet inom hälso- sjukvården, vilket kan inkludera svårigheter i språkförståelsen, kan patienten vända sig till Patientnämnden med sitt klagomål. Om bristerna i språkförståelse omfattar en vårdskada kan klagomål även riktas till Socialstyrelsen.

Med detta anser jag interpellationen besvarad.

Kenneth Östberg (S)
Landstingsråd